

بزرگ مرد اخلاص و خدمت

حجت الاسلام والمسلمین حسین ابراهیمی

دنیای دنیای عجیبی است. در دوران کوتاه زندگی، خوب است مثل افرادی زندگی کنیم که در هیاهوی این دنیا غرق نشده‌اند و افق دیدشان، آخر این دنیا را می‌بیند و از نفس‌هایی که می‌کشند، در جهت انسانیت و کمال بهره می‌گیرند، کسانی که خاطره‌های خوب از خود به جای می‌گذارند و به دیگران خدمت می‌کنند.

روایات بی‌شماری در بین سخنان اهل بیت^(ع) وجود دارد که بیان می‌کند خداوند حکیم، گمان مردم را درباره افراد، محترم می‌شمارد و شهادت مؤمنان را درمورد یک فرد، منشأ قضاوت ابدی قرار می‌دهد. به‌سند معتبر از حضرت امام صادق^(ع) نقل شده است: «چون مؤمنی بمیرد و چهل نفر از مؤمنان بر جنازه او حاضر شوند و بگویند: اللَّهُمَّ إِنَّا لَنَعْلَمُ مِنْهُ إِلَّا خَيْرًا وَأَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنَّا، خداوند! ما از او به غیر از نیکی چیزی نمی‌دانیم و تو داناتری به احوال او از ما. چون این را بگویند، حق تعالی فرماید، من گواهی شما را پذیرفتم و آن گناهانی را که من می‌دانم و شما نمی‌دانید، آمرزیدم».

در حدیث معتبر دیگری از رسول خدا^(ص) نقل شده است: «اول چیزی که در عنوان نامه مؤمن پس از مرگش می‌نویسند، چیزی است که مردم در حق او می‌گویند. اگر نیک می‌گویند، نیک می‌نویسند و اگر بد می‌گویند، بد می‌نویسند». این افرادی که بعد از مرگ درباره او قضاوت می‌کنند، تمام کسانی هستند که در زمان حیات، با او ارتباط داشته‌اند، از خانواده تا همسایه و همکار و تمام مردمی که برخوردی از او دیده‌اند. بعضی افراد بالیمانی که به خدای تعالی و روز جزا ایمان دارند. در زندگی خود به دنبال رفاه‌طلبی و شهوت و تفاخر و ظلم به دیگران نیستند، بلکه برعکس، مهربانی پیشه و طوری زندگی می‌کنند که در هرجا و موقعیتی برای دیگران مفید و موجب برکت باشند و شعارشان در زندگی، پاکی و خدمتگزاری است. رئیس‌جمهور شهید، سید ابراهیم رئیسی، از این نمونه افراد بود؛ شخصی که اخلاق مداری او را دشمنانش هم نمی‌توانند انکار کنند و اخلاص و پرکاری و پرتلاشی وی در خدمت به مردم و به ویژه محرومان، از یاد‌ها پاک نخواهد شد. روایات بسیاری در فضیلت خدمت‌رسانی به مردم وجود دارد که شامل حال این سید بزرگوار است. امام صادق^(ع) می‌فرماید: «قال... عزوجل: اَلْخُلُقُ عِبَادِي فَأَحِبُّهُمْ إِلَيَّ اَلطَّهْمُ بِهِمْ وَأَسَاعُهُمْ فِي خَوَائِجِهِمْ؛ خدای متعال می‌فرماید، مردم خانواده من هستند، پس محبوب‌ترین آنان نزد من، کسانی هستند که با مردم مهربان تر و در راه برآوردن نیازهای آنان، کوشا تر باشند» (الکافی، ج ۲، ص ۱۹۹).

همچنین امام کاظم^(ع) می‌فرماید: «إِنَّ لِلَّهِ عِبَادًا فِي الْأَرْضِ تَسْعُونَ فِي حَوَائِجِ النَّاسِ هُمْ الْأَمْوَنُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، همانا خدا را در زمین، بندگان است که برای رفع نیازهای مردم می‌کوشند، اینان در روز قیامت (از عذاب) در امان هستند» (بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۳۱۹). فردی که سال‌ها مسئول عالی‌رتبه این مملکت بود، ولی این موضوع نحوه برخوردش با مردم عادی را تغییر نداده بود و تواضع و افتادگی و فروتنی، از دیگر ویژگی‌های محسوسش بود. آری، باید مثل شهدا زیست تا شهید شد و باید شهید زندگی کرد تا این مدال افتخار شهادت را به دست آورد و سید ابراهیم این‌گونه بود.

البته همیشه این نکته را باید در نظر داشت که این سرزمین پاک، زیستگاه هزاران انسان بزرگ چون اوست و این پیشه هیچ‌گاه از شیران نمی‌شود و این نظام و انقلاب، هر روز قوی‌تر و بالنده‌تر از پیش ادامه خواهد یافت. ان شاء الله!

شرح حدیث

خدمت به مردم

در کتاب آسمانی ما مسلمانان آمده است که آنچه به سود مردم باشد، پایدار و جاوید خواهد بود و آنچه سودمند نباشد، مانند کف بر روی آب، به‌زودی از میان می‌رود و اثری از آن باقی نمی‌ماند. خداوند متعال می‌فرماید: «... فَأَمَّا الزُّبُرُ فَيَذَرُهَا جَفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ... الْأَمْثَالَ، اما کف به کناری می‌افتد و نابود می‌شود، ولی آنچه به مردم سود می‌رساند (مثل آب یا فلز خالص) در زمین می‌ماند. خداوند متعال این چنین مثال می‌زند. امام صادق^(ع) در تفسیر این شریفه: «وَجَعَلْنِي مُبَارِكًا لِأَيِّ مَكْنُوتٍ...» که درباره حضرت عیسی^(ع) نازل شده است، می‌فرماید: مقصود از «جَعَلْنِي مُبَارِكًا»، «جَعَلْنِي نَفْعًا» است، یعنی خداوند، عیسی^(ع) را برای مردم بسیار سودمند قرار داد. در حدیث دیگری آمده است: «آن‌گاه که از رسول خدا^(ص) پرسیدند: محبوب‌ترین مردم کیست؟ فرمودند: آن‌که وجودش برای مردم سودمندتر باشد». در حدیثی دیگر آمده است که پیامبر اکرم^(ص) فرمودند: «الْخُلُقُ عِيَالٌ... فَأَحِبُّ الْخُلُقَ إِلَى... مِنْ نَفْعِ عِيَالٍ...» و اذخل علی اهل بیتِ سُورُوا، مردم عائله و حیره خواران خداوندند. محبوب‌ترین آن‌ها نزد خدا، شخصی است که سودش به عائله خدا برسد و خانواده‌ای را خوشحال کند. رسول خدا^(ص) در جای دیگری فرموده‌اند: «دخل عبدُ اللَّهِجَنَّةَ بِغُضْنٍ مِنْ شَوْكِ كَانِ عَلَى طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ فَأَمَّا لَظْفُهُ عَنَهُ، بندگان ای از بندگان خدا به سبب اینکه شاخه خاری را از سر راه مسلمان برداشت، اهل بهشت شد». یکی از اسباب سلوک، حسن سلوک با مردم و حس خیرخواهی درباره بندگان خداست و این احساس، انسان را از خودخواهی و خودبینی باز می‌دارد و به اخلاق الهی و ملکوتی، متخلق می‌سازد. خداوند تعالی می‌فرماید: «همچنان‌که خداوند با فضل و رحمت با شما رفتار می‌کند، شما نیز در برابر یک‌دیگر دارای فضل و نیکی باشید (وَلَا تَتَسَوُا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ)، مبدا این رابطه فطری و الهی را فراموش نکنید!». پیامبر اکرم^(ص) فرمودند: «إِنَّكَ النَّاسَ نَسْكَاتُ أَنْصَحُكُمْ حُبًّا وَأَسْلَمُهُمْ قَلْبًا لِجَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ؛ عابدترین مردم آن فردی است که درباره مردم، خیرخواه‌تر از دیگران و درباره تمام مسلمان، سلیم القلب‌تر و باصفاتر باشد». بنابراین اگر مرجع حاجات مردم شد، خوشحال باشید که خدا شما را دوست می‌دارد و چنانچه در خانه یا دفتر کارتان به روی مردم بسته شد و مردم به شما مراجعه نکردند یا نتوانستند مراجعه کنند، بدانید که از رحمت خدا محروم شده‌اید و باید به جای خوشحالی، ناراحت و اندوهگین شوید.

آیت‌ا.العظمی خامنه‌ای، در شرح حدیثی به این قرار در بیانات خود می‌فرماید: «وَعَنِ النَّبِيِّ صَلَّى... عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ سَيِّدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ؛ روایت شده است از پیامبر گرامی اسلام^(ص) که حضرت فرمودند پیشوا و رئیس هر گروهی، خادم آن گروه است» (الشافی، فیض کاشانی).

[این حدیث] یا به این معناست که هر کسی بیشتر خدمت کند، این شخص اولای ریاست داده شده است، در این جمعیت، این شخص باید خادم این قوم باشد. اینکه گاهی تعبیر می‌شود «مستولان نوکر مردم هستند»، بعضی ایراد می‌کنند که آقا! این کلمه «نوکر» را نگویند. خب، این کلمه پیغمبر است دیگر، خادم یعنی نوکر، این کلام علاوه بر اینکه اهمیت و ارزش خدمت به مردم را نشان می‌دهد [نشان می‌دهد] که از نظر شارع مقدس اسلام و پیامبر مکرم، چقدر «خدمت به مردم»، «برای مردم کار کردن»، «برای مردم زحمت کشیدن»، «به مردم سود رساندن»، اهمیت دارد، چقدر اهمیت دارد، علاوه بر این، درهم شکستن آن پندار غلط و انگاره غلطی است که من و شما از ریاست و سیادت خودمان در ذهنمان نقش می‌بندد، وقتی من و شما در فلان اداره، در فلان جمعیت رئیس شدیم، یک انگاره‌ای در ذهن ما به وجود می‌آید از وجود خودمان، از شخصیت خودمان که گویی یک حاشیه امنی باید داشته باشیم، یک اعتبار فوق‌متعارفی باید داشته باشیم، نه، روایت می‌گوید شما اگر چنانچه به هر دلیلی ریاست این جمعیت، ریاست این قوم، ریاست این ملت را در هر حدی برعهده گرفتید، فورا وظیفه‌ای به گردن شما می‌آید و آن، خدمت به این هاست. ببینید این کجا و آنچه در فرهنگ‌های رایج دنیا، در فرهنگ‌های مادی مطرح است، کجا! که به مجرد اینکه کسی وارد این اتاق ریاست شد و روی صندلی ریاست نشست، کانه یک حصری از اعتبارات و عناوین دور او کشیده می‌شود که دیگری حق ندارد به او اندک تعرضی بکند، نه، شما رئیسید، خیلی خب، موظفید به خدمت کردن، این بنا بر معنا و احتمال دوم، احتمال اول هم این است که اگر می‌خواهیم ببینیم چه کسی رئیس است، نگاه کنیم ببینیم چه کسی بیشتر از همه خدمت می‌کند تا بفهمیم که او رئیس است».

شهریار
شاهارNEWS IR
۱۳ آذرماه ۱۴۰۳
شماره ۴۴۴۴

۱۴

بازخوانی مقام شهید و شهادت در منبر بزرگان

شهادت، ثمره یک عمر مجاهدت

آمنه مستقیم! برپایه آموزه‌های دینی، درکنار انبیا و ائمه^(ع) و اولیای الهی مقاماتی هستند که برخلاف نبوت و امامت که انتصابی خداست، امکان دسترسی به آن‌ها وجود دارد؛ مقامی مثل شهید که برای رسیدن به آن باید شهیدگونه زیست، درپی شهادت رئیس‌جمهور ایران، آیت‌ا... سید ابراهیم رئیسی و هیئت همراهش، جایگاه شهید و شهادت را در منبر و اعظان سرشناس مرور کرده‌ایم.

•• معامله شهدا با خدا ••

دوم اینکه سرش درکنار دو فرشته از فرشتگان بهشتی قرار می‌گیرد و آن‌ها غبار از چهره شهید پاک می‌کنند و به او خوشامد می‌گویند. او هم متقابلا به فرشتگان بهشتی مرحبا می‌گوید. مقام سوم، پوشاندن لباس‌های بهشتی بر اندام شهید است. چهارم، پذیرایی کنندگان بهشتیانی که وارد بهشت می‌شوند، با عطرهای بهشتی، او را عطرآگین می‌کنند. مقام پنجم اینکه جایگاه خود را در بهشت می‌بیند. ششم اینکه به روحش گفته می‌شود در هرجای بهشت که می‌خواهی، استراحت کن و در نهایت اینکه به وجه‌ا... نظر می‌کند و این موضوع، نهایت رضایت و خشنودی برای هر پیامبر شهید است».

چرا شهادت، فوز عظیم است؟

حجت‌الاسلام والمسلمین عالی تصریح می‌کند: به شهادت، «فوز عظیم» گفته شده است؛ زیرا شهید با شهادت خود به هدف نهایی که لقای پروردگار و مقام در جوار «عند ربهم» است، رسیده است و در این مسابقه نهایی، پیروز شده است و پس از مسابقه نهایی، دیگر آزمایی نیست.

حجت‌الاسلام والمسلمین رفیعی نیز با استناد به خطبه ۱۵۶ نهج البلاغه، درباره مقام شهدا و وظایف افراد جامعه در قبال آن‌ها و خانواده‌هایشان می‌گوید: در خطبه ۱۵۶ نهج البلاغه آمده است: رسول‌ا...! آیا تو در روز احد که جماعتی از مسلمانان به شهادت رسیده بودند و من شهید نشده بودم و این بر من دشوار می‌آمد، مرا ننگتی؛ شارت باد تو را که شهادت دربی توست؟ پیامبر^(ص) مرا گفت؛ چنین است که گویی، در آن هنگام، چگونه صبر خواهی کرد؟ گفتم؛ یا رسول‌ا...! آنجا جای صبر نیست، بلکه جای شادمانی و سپاسگزاری است».

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی^(ص) ادامه می‌دهد، خدا به میزانی به شهدا مقام داده است که در تفکر انسان نمی‌گنجد. با ریختن اولین قطره خون شهید بر زمین، تمام وجودش توجه به خداوند می‌شود و هفت جایزه به او تعلق می‌گیرد. مقام شهید،

•• شهدا؛ برندگان عالم هستی ••

فُورًا عَظِيمًا»، استاد بزرگوار ما آیت‌ا... جوادی آملی (حفظه‌ا...) می‌گفتند: «شهدا هم خاک را تطهیر کردند و هم روح انسان‌ها را تطهیر می‌کنند». وی تصریح می‌کند: «امیرالمؤمنین^(ع) در جایی می‌فرماید «خدا یا! از تو مسئلت می‌کنم این مقام شهید را به من بدهی». مقام شهید یعنی حیات جاودان، مقام شهید یعنی عِثَرُ رَبِّهِمْ بِرَزَقُون، مقام شهید یعنی مغفرت همه گناهان، مقام شهید یعنی شفاعت. این کارشناس مذهبی تأکید می‌کند: آیت‌ا... میرزا جواد آقا تهرانی، آن معلم اخلاق، در زمان جنگ نود سال عمر داشت که به جبهه آمد و به رزمندگان گفت: «یک قول به من بدهید، من می‌گذارم با من عکس بگیرید». او گفت: «به شرط اینکه هرکدامتان که شهید شدید، قول بد دهید مرا هم شفاعت کنید». میرزا جواد آقا تهرانی می‌فهمد شهدا چه کسانی هستند، آیت‌ا... مشکینی می‌فهمد که شهدا

حجت‌الاسلام والمسلمین رفیعی با اشاره به اخلاق شهدا، ابراز می‌کند: در منظومه اخلاقی شهدا بر حفظ حجاب، نماز اول وقت، تواضع و پرهیز از محرمات تأکید شده است. این درس‌ی متناسب با سطوح مختلف فکری، تبیین‌رهنما دین‌پناه بود. این کارشناس مذهبی با بیان اینکه دو نوع شهید و شهادت داریم، تأکید می‌کند: یکی آن‌ها هستند که در میدان نبرد به فیض شهادت می‌رسند. دوم آن که حق خدا و رسول خدا^(ص) و اهل بیت^(ع) را رعایت می‌کنند، بر شهوات خود غلبه می‌کند و خشم خود را در خانه و اجتماع کنترل می‌کند و حب آل محمد^(ص) را در دل دارد.

وی اضافه می‌کند: هشت عمل وجود دارد که اگر فردی آن‌ها را انجام دهد، با پیامبران و صدیقان و شهدا محصور می‌شود: ۱. پرداخت هزینه حج دیگری (اگر متمول باشد)، ۲. زن دادن جوان عزب، ۳. سرپرستی یتیم و پروراندن او، ۴. رسیدگی به فریاد داد‌خواه، ۵. هدایت گمراه، ۶. اطعام فرد گرسنه، ۷. سیراب کردن فرد تشنه، ۸. روزه گرفتن در روزهای سخت تابستان.

چه کسانی هستند. حضرت امام^(ع) می‌فهمد شهدا چه کسانی هستند. وی اضافه می‌کند: دومین رزق یاد شهدا، غصه است. در یاد شهدا باید غصه بخوریم. چرا؟ چون این سرمایه‌ها را از دست دادیم. چرا امروز باید یاد شهدا کم‌رنگ بشود؟ همچنان‌که به یاد امام حسین^(ع) می‌افتمیم و غصه می‌خوریم، باید وقتی به یاد سایر شهدا هم می‌افتمیم، غصه بخوریم. رزق سوم، اتمام حجت است. شهدا اتمام حجت برای ما و شما هستند. اتمام حجت برای چه؟ خیلی‌ها می‌گویند نمی‌شود که درست بود. نمی‌شود خوب بود. نمی‌شود با دین زندگی کنیم. با دین ازدواج کنیم، با دین رفت‌وآمد کنیم. ولی شهدا نشان دادند که می‌شود این طوری بود.